

Е Л А Б О Р А Т

О МРЕЖИ ЈАВНИХ ПРЕДШКОЛСКИХ УСТАНОВА СА СЕДИШТЕМ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ БАЧ ЗА ПЕРИОД ОД 2019.-2023. ГОДИНЕ

САДРЖАЈ

1. УВОД	1
2. Приказ основних карактеристика општине Бач	2
2.1. Географски подаци о општини Бач	2
2.2. Демографски подаци о општини Бач	2
2.3. Економске, културне и спортске карактеристике општине Бач ...	3
3. Приказ установа предшколског образовања и васпитања на територији општине Бач	4
3.1. Образовна делатност у општини Бач (историјски приказ)	4
3.2. Мрежа предшколских установа на територији општине Бач са карактеристикама њиховог просторног распореда и међусобне удаљености	4
3.3. Анализа броја деце и група у предшколској установи у школској 2017/2018 години и реализација наставе на језицима националних мањина	5
4. Развојни план мреже предшколских установа на територији општине Бач	5
4.1. Кретање броја деце рођене у општини Бач у периоду 2010-2017 године, укупан број деце и број уписане деце у припремни предшколски програм у периоду од школске 2010/2011 године до школске 2017/2018 године	5
4.2. Средњорочни план оптимализације мреже јавних предшколских установа у општини Бач у наредних 5 година	6
5. ЗАКЉУЧАК	6

1. УВОД

На основу одредби Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник Републике Србије“ број 88/2017 и 27/2018 – др.закони) и Уредбе о критеријумима за доношење акта о мрежи јавних предшколских установа и акта о мрежи јавних основних школа („Службени гласник Републике Србије“ број 21/2018), председник општине Бач је дана 15.11.2018. године донео Решење о формирању Радног тима за израду Елабората за припрему Одлуке о мрежи јавних предшколских установа на територији општине Бач број 020-4-334/2018-III. Задатак Радног тима је израда Елабората и предлога Одлуке о мрежи јавних предшколских установа, и достављање истих аката Скупштини општине Бач на усвајање.

Радни тим је радио у следећем саставу:

1. НАТАША БУДИЋ, представник Општинске управе Бач, председник;
2. АНА БОШКИЋ, представник Предшколске установе, заменик председника;
3. ЛЕЛА МИЛИНОВИЋ, представник Општинског већа општине Бач, за члана;
4. ДАЈАНА МАКСИМОВИЋ, представник Актива директора, за члана;
5. АЛЕКСАНДРА БЕРИЋ, директор Основне школе „Алекса Шантић, за члана;

Радни тим је радио у седницама, са задатком прикупљања података за сачињавање Елабората и утврђивање предлога Одлуке о мрежи јавних предшколских установа. У овој Одлуци утврђује се број и просторни распоред јавних предшколских установа на територији општине Бач. При раду, Радни тим је био руковођен следећим прописима који непосредно регулишу област образовања, као и поједине његове делове:

- Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник Републике Србије“, број 88/2017 и 27/2018- др закони)
- Закон о предшколском образовању и васпитању („Службени гласник Републике Србије“, број 18/2010 и 101/2017)
- Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник Републике Србије“, број 55/2013 и 101/2017)
- Старегија развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2020. године („Службени гласник Републике Србије“, број 107/2012)
- Закон о националним саветима националних мањина („Службени гласник Републике Србије“, број 72/2009)
- Уредба о критеријумима за доношење акта о мрежи јавних предшколских установа и акта о мрежи јавних основних школа („Службени гласник Републике Србије“, број 21/2018 од 19.03.2018.)
- Стручно упутство о формирању одељења и начину финансирања у основним и средњим школама за школску 2017/2018. годину, Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, број: 451-02-1859/2017-01 од 22.06.2017. године

Осин тога, приликом израде Елабората и Одлуке о мрежи јавних предшколских установа коришћени су подаци и документација постојеће предшколске установе, основних школа, надлежних одељења општинске управе Бач, Регионалне Привредне коморе, Републичког завода за статистику, Пописа становништва 2011. године и других институција и извора.

Мрежа јавних предшколских установа која се утврђује Одлуком о мрежи предшколских установа са седиштем на територији општине Бач, треба да допринесе даљем развоју и унапређењу процеса образовања и васпитања у предшколским установама на територији општине Бач, у складу са посебним циљевима и стандардима, који су за ову област одређени

Законом о основама система образовања и васпитања („Службени гласник Републике Србије“ број 88/2017 и 27/2018- др закони).

2. ПРИКАЗ ОСНОВНИХ КАРАКТЕРИСТИКА ОПШТИНЕ БАЧ

2.1. Географски подаци о општини Бач

Општина Бач је једна од општина у Републици Србији. Налази се у Аутономној покрајини Војводини и територијално припада Јужнобачком управном округу. На основу званичних података, општина заузима површину од 365 km².

Насељена места у општини Бач су:

1. Бач,
2. Бачко Ново Село,
3. Бођани,
4. Вајска,
5. Плавна,
6. Селенча,

Историја Бача почиње још у бронзано доба. Ископине код данашњег Бача из римског периода показују да је ту некада била већа римска насеобина, која је страдала услед насртаја Варвара. Древни град Бач дао је име читавој регији Бачка. Први трагови у писаним изворима о Бачу потичу још из периода Јустинијана, када господар Цариграда и Цар источног римског царства помиње Бач у свом писму године 535.

Географски и историјски посматрано, сва насеља на територији општине Бач су рано формирана. Словени овде живе непрекидно од 6. века.

Крајем 9. века на ово подручје досељавају се Мађари и оснивају своју државу. После велике сеобе Срба под Арсенијем Чарнојевићем становништво општине Бач чине углавном Срби и Хрвати (Шокци). У периоду аустроугарске доминације Бач насељавају Немци и Мађари. Први покушај насељавања Словака у околину Бача датира из 1760. године, а убрзо ова етничка група подиже насеље Селенча. Након другог светског рата велики број Немаца и Мађара напушта Војводину, а на подручју Бачке комуне насељавају се колонисти из ратом опустошених крајева Босне и Херцеговине.

2.2. Демографски подаци општине Бач

Према подацима пописа становништва из 2011. године, у општини Бач према насељеним местима пописан је следећи број становника:

1. Бач, 5.673 становника (2011)
2. Бачко Ново Село, 1.113 становника (2011)
3. Бођани, 1.030 становника (2011)
4. Вајска, 2.975 становника (2011)
5. Плавна, 1.308 становника (2011)
6. Селенча, 3.193 становника (2011)

Природни прираштај у општини Бач је већ дуги низ година негативан и наставља се пад. Становништво у потрази за послом одлази у веће градове и индустријске центре, пре свега у Нови Сад, као центар Јужнобачког управног округа, а потом и у иностранство.

2.3. Економске , културне и спортске карактеристике општине Бач

Пољопривреда је основна делатност у општини Бач. Поред ове гране привреде развијене су и агроиндустрија, индустријска производња , грађевинство, трговина и угоститељство.

Ратарство је основна грана пољопривреде, а њен основни циљ је интензивно коришћење обрадивог земљишта у приватном и државном власништву. Традиционално су заступљене културе кукуруза, пшенице, соје, шећерне репе, и јечма. Последњих година је проширена производња соје јер је средина изузетно погодна за узгој ове културе.

Општина Бач располаже богатом културно-историјском баштином. Најзаступљенији су фолклорно и народно стваралаштво, библиотечка делатност, певачке групе и хорови, а у мањој мери ликовно стваралаштво, драмско стваралаштво, рецитатори и друго.

Установе, удружења и организације које се баве културном делатношћу у општини Бач су :

1. Народна библиотека „Вук Карацић“ Бач;
2. Фонд за очување културне и историјске баштине „Векови Бача“;
3. Истурено одељење Ниже музичке школе „Стеван Христић“ из Бачке Паланке;
4. Културно-уметничка друштва;
5. Удружења жена;
6. Омладинска удружења;
7. Удружења која се баве културом;
8. Удружења за очување традиције;
9. Хорови и певачке групе.

Посебни објекти и локалитети значајни за културну баштину општине Бач су :

1. Средњовековна Бачка тврђава;
2. Капија „Шиљак“;
3. Фрањевачки самостан;
4. Остаци турског купатила;
5. Манастир Бођани;
6. Капела Светог Антуна;

У општини Бач је заступљен је значајан број различитих врста спортова: фудбал, одбојка, карате и други борилачки спортови, рукомет, спортови снаге, екстремни спортови, спортски лов и риболов, спортско голубарство, шах, стони тенис, мото спорт, кошарка, боћање и сл. Регистровано је 36 спортских удружења, од којих 27 клубова чине чланови Спортског савеза општине Бач (2 карате клуба , 1 рукометни клуб, 1 одбојкашки клуб, 6 риболовачких клубова, 1 тениски клуб, 6 ловачких клубова, 1 клуб екстремних спортова, 1 мото клуб, 1 клуб дизача тегова, 1 клуб голубара, 2 клуба борилачких спортова, 4 шаховска клуба).

3. ПРИКАЗ УСТАНОВА ПРЕДШКОЛСКОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА НА

ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ БАЧ

3.1. Образовна делатност у општини Бач (историјски приказ)

На територији општине Бач регистрована је једна предшколаска установа, „Колибри“ Бач, која васпитни рад реализује у своја два објекта у Бачу и Селенчи, док се припремни предшколски програм реализује у просторијама Основних школа „Моша Пијаде“ у Бачком Новом Селу, Основној школи „Иво Лола Рибар“ у Плавни, у Основној школи „Алекса Шантић“ у Вајској и издвојеном одељењу ове школе у Бођанима, као и у објекту у делу насеља Бач, на Малом Бачу.

Први подаци о раду са децом предшколског узраста у општини Бач датирају од 1876. године. Са децом су тада радиле часне сестре. Настава је извођена на три језика: српском, мађарском и немачком. Такав систем рада је био све до 1945. године. До 1994. године постојале су предшколске групе деце, које су радиле у склопу основних школа на целој територији општине Бач. Од 1994. године Решењем Скупштине општине Бач основана је Предшколска установа „Колибри“.

3.2. Мрежа предшколских установа на територији општине Бач са карактеристикама њиховог просторног распореда и међусобне удаљености

Предшколска установа „Колибри“ Бач, као једина предшколска установа, обавља делатност у следећим објектима:

1. Дечији вртић у Бачу (засебан – централни бјекат), са 7 група и 149 деце;
2. Дечији вртић у Бачу, насеље Мали Бач, засебан прилагођен објекат, са 2 групе и 21 дете, удаљен од централног објекта 3 километра;
3. Дечији вртић у Бођанима, у згради Основне школе „Алекса Шантић“ Вајска одељење у Бођанима, са једном групом и 12 деце, удаљен од централног објекта 17 километара;
4. Дечији вртић у Бачком Новом Селу, у згради Основне школе „Моша Пијаде“ Бачко Ново Село, са једном групом и 10 деце, удаљен од централног објекта 14 километара;
5. Дечији вртић у Вајској, у згради Основне школе „Алекса Шантић“ Вајска, са 3 групе и 60 деце, удаљен од централног објекта 15 километара;
6. Дечији вртић у Плавни, у згради Основне школе „Иво Лола Рибар“ Плавна, са једном групом и 10 деце, удаљен од централног објекта 11 километара;
7. Дечији вртић у Селенчи, као засебан објекат Предшколске установе, са 4 групе и 63 деце, удаљен од централног објекта у Бачу 7 километара;

Дечији вртићи Предшколске установе „Колибри“ Бач су лоцирани у свим насељеним местима општине Бач, као и у делу насеља Бач, на Малом Бачу. У том смислу се може констатовати да је свим корисницима ове услуге на исти начин пружена могућност коришћења услуга предшколског образовања и васпитања, односно, да су сви облици предшколског васпитања и образовања једнако доступни, без дискриминације и сегрегације по било ком основу.

Уписно подручје јавне предшколске установе „Колибри“ Бач обухвата, дакле, сву децу са територије општине, по пребивалишту у појединим месним заједницама, с тим да се деца са пребивалиштем у делу насеља које се односи на месну заједницу Бач, на Малом Бачу, уписују по основу пребивалишта, односно, боравишта у овом насељу.

3.3. Анализа броја деце и група у Предшколској установи у школској 2017/2018 години и реализација наставе на језицима националних мањина

У школској 2017/2018 години предшколско образовање и васпитање у оквиру Предшколске установе „Колибри“ вршено је у следећим објектима:

1. Дечији вртић у Бачу (засебан – централни бјекат), са 7 група и 149 деце;
2. Дечији вртић у Бачу, насеље Мали Бач, засебан прилагођен објекат, са 2 групе и 21 дете;
3. Дечији вртић у Бођанима, у згради Основне школе „Алекса Шантић“ Вајска одељење у Бођанима, са једном групом и 12 деце;
4. Дечији вртић у Бачком Новом Селу, у згради Основне школе „Моша Пијаде“ Бачко Ново Село, са једном групом и 10 деце;
5. Дечији вртић у Вајској, у згради Основне школе „Алекса Шантић“ Вајска, са 3 групе и 60 деце;
6. Дечији вртић у Плавни, у згради Основне школе „Иво Лола Рибар“ Плавна, са једном групом и 10 деце;
7. Дечији вртић у Селенчи, као засебан објекат Предшколске установе, са 4 групе и 63 деце;

Образовно васпитни рад у објектима у Бачу, као седишту Предшколске установе, у објекту на Малом Бачу, и у објектима ван седишта установе у Бачком Новом Селу и у Плавни остварује се на српском језику, док се у објекту ван седишта установе у Вајској остварује на српском и румунском језику, као језику националне мањине, а у објекту ван седишта установе у Селенчи образовно васпитни рад се остварује на словачком језику, као језику националне мањине.

4. РАЗВОЈНИ ПЛАН МРЕЖЕ ПРЕДШКОЛСКИХ УСТАНОВА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ БАЧ

4.1. Кретање броја деце рођене у општини Бач у периоду од 2010. до 2017. године, укупан број деце и број деце уписане у припремни предшколски програм у периоду од школске 2010/2011 године до школске 2017/2018 године

Подаци о кретању броја деце рођене у општини Бач у периоду од 2010. до 2017. године приказани су у следећој табели

Календарска година	Број рођене деце
2010. година	99
2011. година	103
2012. година	115
2013. година	126
2014. година	109
2015. година	113
2016. година	106
2017. година	116
УКУПНО	887

Из ове табеле видљиво је да се укупан број деце рођене на територији општине Бач драстично

не мења, иако се мора констатовати да је низак. У просеку, за посматрани период, на територији општине рађало се 111 деце.

Број деце по васпитним групама у Предшколској установи на територији општине Бач, почев од школске 2010/2011 па до школске 2017/2018. године је следећи

Школска година	Број деце у предшколској установи и	Број група
2010/2011	283	17
2011/2012	288	18
2012/2013	284	18
2013/2014	302	19
2014/2015	301	19
2015/2016	310	19
2016/2017	288	19
2017/2018	312	19

Просечан број деце по групама у предшколској установи у периоду 2010/2011. – 2017/2018. школске године је 296 деце.

4.2. Средњорочни план оптимализације мреже предшколских установа на територији општине Бач у наредних пет година

Средњорочним планом оптимализације мреже јавних предшколских установа у општини Бач предлаже се наставак тренутног начина организовања ове делатности, са једном предшколском установом у Бачу, која ради са својим одељењима, односно, групама у свим месним заједницама у нашој општини.

Ценећи чињеницу да је у Предшколској установи тренутно запослено на неодређено време 38 извршилаца, од ког броја је 23 извршиоца васпитача и један који обавља послове медицинске сестре, дакле, запослених који раде непосредно са децом, док административно особље (са директором установе) броји свега 4 извршиоца, а помоћно техничко особље 11 извршилаца, сматрамо да је то минимум који се мора испоштовати за квалитетан и на закону заснован рад установе.

5. ЗАКЉУЧАК

Постојећи начин функционисања представља реализацију једног од циљева предшколског образовања и васпитања, а то је потпуни обухват деце одговарајућег узраста за похађање обавезног програма припреме детета пред полазак у школу, као и могућност да се на овај начин организовања предшколског образовања и васпитања најмање 70% деце обухвати до 2025. године овом врстом образовања и васпитања.

Како је постојање предшколске установе са својим групама у малим срединама од стратешког значаја, постоје изражене потребе да се у свим селима и самом Бачу очува постојање наведеног, без обзира на негативан природни прираштај. Све ово има своју потпору и у чињеници да наша средина има дугу историјску традицију и у овој области, да се ради о

национално мешовитом подручју које је насељено са националним мањинама, и да постојање и рад предшколске установе у свакој месној заједници побољшава квалитет живота пре свега и у овим руралним срединама.

У наредном периоду општина Бач ће пратити развојне програме и пројекте у области образовања на нивоу државе, анализираће друштвено економско кретање на територији општине Бач, по потреби ће учествовати у изради локалних пројеката у области предшколског образовања, примењиваће законска решења у области предшколског образовања и у складу са тима прилагођавати и утврђивати просторни распоред предшколских установа.

Радни тим, на основу овог Елабората, предлаже да Скупштина општине Бач донесе Одлуку о мрежи јавних Предшколских установа на територији општине Бач за период од 2018. године до 2023. године, у предлогу који се налази у прилогу овог Елабората.

**Радни тим
Председник
Наташа Будић**

